

Universalitat i arrelament

Algú ha dit que l'elecció d'un polac per a Papa, i per tant, per a bisbe de Roma —perquè és el bisbe de Roma, com a successor de Pere— significava la derrota dels qui defensen l'arrelament dels pastors en el poble que serveixen. Com si hagués estat una victòria de la universalitat de l'Església contra una visió titllada de massa «provinciana».

Em sembla que no ha estat ben bé així.

Certament ha sigut un signe clar de l'universalitat de l'Església i de la unitat de la fe per damunt de les fronteres. Tant més quan ha sigut una bona sorpresa. Les veus que defensaven la possibilitat d'un papa no italià apuntaven vers el tercer món: Amèrica Llatina, Africa (si bé no es veien tantes probabilitats), o si no, Europa occidental. Gairebé ningú no es recordava d'aquesta Església, soferta, espiritualment ferma que és l'Església de l'Europa de l'Est.

D'acord doncs amb la universalitat de l'Església. I de fet els papes anteriors havien donat signes de potenciar aquesta universalitat.

Però allò amb que ja no estaria d'acord és que aquesta universalitat signifiqui un mensypreu pel tarannà i les peculiaritats de cada país.

L'obertura a allò que és universal la vivim a partir d'allò que és concret i casolà per a cadascun de nosaltres. Universalitat no vol dir una monotonia amorfa, així com la igualtat de dignitat de tots els homes no vol dir que tots hagim de tenir la mateixa fesomia. Al contrari la igualtat de dignitat vol dir que cada fesomia humana —i no n'hi ha dues de totalment iguals— mereix el mateix respecte. Semblantment cada poble mereix el mateix respecte.

L'Església, seguint Jesucrist, és una Església encarnada. I per tant pren en cada comunitat humana la llengua, la cultura, la idiosincràcia d'aquell país, a la vegada que —fidel a la universalitat— ajuda a no tancar-se, sinó

a apreciar i estimar les cultures germanes.

Per això el nostre Cardenal, quan va dir que en el segon concili de 1962 es podia pensar en alguns no italians, va afegir que el papa com a bisbe de Roma ha de congeniar amb els romans, bé per naixement, bé perquè s'hagi compenetrat amb ells.

Es el que des del primer moment ha fet el Papa Wojtyła. L'home que quan s'adreça al món parla tants idiomes com sap perquè quants més homes pugem sentir-lo en la nostra llengua millor; l'home que havent d'anar a Mèxic es posa a seguir classes de castellà (ja el llegia però no el parlava amb agilitat) per tal d'arribar a parlar-lo amb la soltura amb que ho va fer; l'home que sabia l'italià d'ençà dels seus anys d'estudis a Roma, surt al balcó per primera vegada com a Papa i no es limita a donar la benedicció, sinó que sense cap paper a la mà adreça una allocució en italià.

Mig món pendent de la televisió, pendent del què dirà. I s'adreça directament als romans, dient abans que tot que l'han escollit com a bisbe de Roma, i que l'italià és també la seva llengua. I que sí s'equivoca a l'hora d'enraonar-lo ja el corregiran.

Es l'home que comença a parlar com a Papa amb una frase que molts deuen interpretar com a mostra de la seva pietat, però que era a la vegada una compenetració amb la pietat italiana, perquè és una salutació molt corrent:

«Lodato sia Jesucristo». I que en les primeres homilies als romans demana que l'acullin. L'Església doncs, no està al marge del tarannà de cada país. No es tanca tampoc en fronteres infranquejables.

En aquest temps en que es valora tot el que és expressió de cada comunitat humana: llengua, història, cultura, se'ns presenta als cristians un camp propici per a donar testimoni de la universalitat i l'arrelament al país.

Pensem-ho i traguem-ne les conseqüències tant en la relació amb els altres pobles d'Espanya, i amb els països estrangers, com en la convivència a casa nostra entre els qui hem nascut aquí i els qui han vingut de fora.

F. Xavier Aróztegui, prve.

Avui volem parlar d'un dels castellanismes més arrelats a casa nostra. Es tracta del verb **emplear**. I, naturalment, del substantiu **empleat** (en castellà, **empleado**).

Així, diem (naturalment, mal dit), **emplear** un home en una feina; **emplear** una navalla per a afaitar-se; **emplear** un betum especial; **emplear** diners en un negoci; mira si els pots **emplear** en una banda.

En tots aquests casos que hem exposat, no és gens difícil de trobar el verb més adient. En el primer cas, podem dir, **ocupar**; en el segon i tercer, **emprar** o bé **usar**; en el quart, **esmerçar**, i en el cinquè, **col·locar**.

Si volem donar destinació o bé ocupació a una persona en alguna cosa, usarem **aplicar**, **destinar**, **emprar**.

Destinar algú a un servei públic és **ocupar** o bé **col·locar**.

Gastar, consumir, aplicar a un objecte, **esmerçar**.

Pel que fa referència al mot **empleat**, és encara potser més difícil de desarrelar que el verb del qual deriva.

No obstant, podríem utilitzar:

La persona que ocupa un càrrec dins una oficina de servei públic, hauria d'ésser anomenada **funcionari**; dins unes empreses particulars, **dependent** o **dependenta**; aquell que presta serveis dins d'una oficina, **oficinista**, **administratiu**.

Quan ens referim a ocupació o bé ofici, **càrrec**. Quan volem dir acció i efecte d'esmerçar, **esmerç** o bé **ús**.

Un altre mot que també utilitzem molt sovint incorrectament és el verb **despejar**, i ja no cal dir-ho, el participi **despejat**.

En el sentit policíac de buidar de gent places o carrers, cal dir **desocupar**.

En el sentit meteorològic de quedar el cel llis, cal dir, **esboirar-se**, **asserenar-se**, **aclarir-se**.

També **esbargir** pot substituir de vegades **despejar**.

I en el sentit matemàtic, **despejar** una incògnita, cal dir, **separar**.

Finalment, remarquem que el mot **despejat** (en castellà, **despejado**) cal bandejar-lo i substituir-lo per **eixerit**, **desimbolt**, **espavilat**, **eixit**, **eixorivit**, **despert**, **viu**, **esparpillat**, **deixondit**, **escotorit**, **elet**, **escarrabillat**, **llest**, etc.

També podem usar frases com **ésser un argent viu**, **tenir molta lletra menuda**, **ésser un bon peix** o **un bon punt**, **saber-la molt llarga**, **tenir la vivor de l'estornell**, **ésser un bon escolà**, etc.

M.

TERS

TZEM:

0 28 81

cia, 27